

از تو خواہم یک نگاہ التفات

شش جہت روشن ز تاب روی تو
تُرک و تاجیک و عرب ہندوی تو
در جہان شمع حیات افروختی
بندگان را خواجگی آموختی
فُرُخ آن شہری کہ تو بودی در آن
ای خُنک خاکی کہ آسودی در آن
از تو ما بیچارگان را ساز و برگ
و ارہان این قوم را از ترس مرگ
گرد تو گردد حریم کائنات
از تو خواہم یک نگاہ التفات
از تو بالا پایۂ این کائنات
فقرت و سرمایۂ این کائنات
ای پناہ من حریم کوی تو
من بہ امید رمیدم سوی تو

(علامہ محمد اقبالؒ)

فرہنگ

تاجیک : تاجکستان کارہنے والا	خاک : سرزمین
ہندو : غلام	حریم : چار دیواری
بندگان : بندہ کی جمع (غلام)	بیچارگان : جمع بیچارہ، بے بس

خواجگی : آقائی، مالکیت، سرداری

ساز و برگ : ساز و سامان، مال و اسباب

فرخ : مبارک

وارھان : نجات والا

خُنک : کلمہ تحسین، آفرین

ترس : خوف

آسودی : تونے آرام کیا

التفات : توجہ

رمیدم : میں بھاگ کر آیا

تمرین

۱- مندرجہ ذیل سوالات کے قاری میں جواب دیجیے۔

۱- شش جہت از تاب روی چه کسی روشن است ؟

۲- از چه کسی پایہ کائنات بالا شد ؟

۳- چه کسی بندگان را خواجگی آموخت ؟

۴- شاعر از حضرت محمد برای قوم خود چه خواسته است ؟

۵- شاعر از آن حضرت چه می خواهد ؟

۲- ان نعتیہ اشعار کو زبانی یاد کیجیے۔

۳- پہلے پانچ اشعار کو نثر میں تبدیل کیجیے۔

۴- واحد کے جمع اور جمع کے واحد لکھیے :

جہت ، بندگان ، بیچارگان ، ترک ، عرب

۵- از ، را ، بر کس قسم کے کلمات ہیں۔ ایسی چند اور مثالیں بیان کیجیے۔

۶- متضاد الفاظ بتائیے :

روشن ، خواجگی ، حیات ، مرگ ، بالا ، فقر ، امید